

TASTE OF LIMMUD

ה'ישן יתחדש והחדש יתקדש

...hajasjan jitchadesj wehechadasj j itkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbijn van Israel

Igrot Haraya, Iggeret 164

Sjabbat 7 augustus / 27 menachem-av 5770

Sidra Reëe, Devariem [Deuteronomium] 11:26 - 16:17

Tanach blz. 375-385

Haftara: Jesjaja 54:11-55:5

Tanach blz. 893-894

Vertaling: Jochanan Ch. Belinfante

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5769/Reeh

Reëe

Mosjee stelt het volk voor de keuze tussen een zegen wanneer zij God zullen gehoorzamen of een vervloeking als zij dat niet zouden doen. Mosjee geeft in detail vele leefregels inclusief die van kasjroet. Details zowel van het tiendenstelsel als van de drie pelgrimsfeesten worden gegeven.

Ekev – David Resnick

David Resnick is een senior docent aan de School of Education van de Bar Ilan University.

Deze sidra is een van de mitswot-rijkste in de Tora: 55 mitswot. Deze bestrijken het gehele scala vanaf radicaal sociale wetgeving (kwijschelding van schulden in het Sjabbatjaar) tot een kalender betreffende de drie pelgrimsfeesten, tot de uitdaging loyaal te blijven aan het Joodse pad in het aangezicht van een overdaad aan verleidingen. Dit zijn zoveel mitswot (en zonder een verhaal), dat men door de bomen het bos wellicht niet meer ziet.

Behalve de verkondiging van vele mitswot presenteert deze sidra ook allesomvattende beweegredenen om ze te gehoorzamen. Natuurlijk is er zonder bomen geen bos, maar als men geen gevoel voor de samenhang van het geheel heeft zou men op het idee kunnen komen dat willekeurig welke individuele boom ook zonder meer gemist zou kunnen worden. De woorden “Omdat u kinderen van de Eeuwige, uw God, bent...” (Devariem 14:1a) geven derhalve een gecompliceerde en toch persoonlijke metafoer weer voor onze relatie met de Goddelijke Wetgever. Deze metafoer leidde de chassidische meester van Apt Avraham Yehoshua Heschel tot het vermoeden dat “de ergste zonde die Joden kunnen begaan is te vergeten dat zij koninklijk zijn.” Maar het “Koninklijke” staat bij sommigen tegenwoordig niet bepaald hoog aangeschreven, gedeeltelijk omdat zij de Koninklijke standaard niet

waarmaken. De mitswot verschaffen de standaard waar men naar moet streven, zoals “Zou er in... het land... iemand uit uw eigen volk gebrek lijden, dan mag dat u niet koud laten. U mag uw hand niet op de zak houden, maar u moet diep in de buidel tasten en hem lenen zo veel als hij nodig heeft (Devariem 15:7-8). Zelfs de Tora geeft in alle soberheid weer dat “armen zullen er altijd zijn bij u” (Devariem 15:11).

Voor anderen zal zelfs de gedachte aan koninklijkheid al irritatie opwekken. Waarom zal men standaarden opstellen die de ene groep verheft boven een andere en wie moet dan uitmaken wat die standaarden zouden moeten zijn? Weer terug naar het beeld van het bos: “Ga zorgvuldig te werk in alles wat ik u vandaag heb voorgehouden. Daar zullen u en uw nageslacht tot in lengte van dagen wél bij varen, omdat u dan doet wat goed is in de ogen van de Eeuwige, uw God” (Devariem 12:28). De (enige?) rechtvaardiging voor het bestaan van het Joodse volk is als een kracht ten gunste van sociale rechtvaardigheid, die streeft naar de hoogste vormen van goedheid, die juist iets verder gaan dan wij met onze menselijk en dus noodzakelijkerwijs onvolledige blik kunnen waarnemen.

Eén belangrijk aspect van de Tora is dat die ons in onze huidige opvattingen uitdaagt met de bedoeling dat er vanuit de verschillende visies verlichting ontstaat. De sidra creëert een tegenstelling tussen een van buiten komend, zelfs objectief gevoel van het goede met ons huidige individualistisch relativisme: “Wij zijn hier nu gewend dat iedereen handelt naar het hem goedgebeurt, maar dat mag niet zo blijven” (Devariem 12:8). Er is bijna geen groter verschil dan dat. Daarom heet deze sidra ook Reëe, “zie”.

Een andere invalshoek – Anita Silvert

Anita is de Adult Jewish Educator aan het Pritzker Center for Jewish Education van het Jewish Community Center van Chicago.

De sidra Reëe begint met een echte grote keuze: “Vandaag stel ik u voor de keuze tussen zegen en vloek.” Wij lezen dat als je te veraf woont van de plaats die God gekozen heeft om daar zijn naam te laten wonen (een omschrijving voor Jeruzalem) om de tienden daar naartoe mee te nemen, je deze afdracht “te gelde moet maken... naar die plaats moet gaan en het uitgeven aan alles wat u maar wilt...” (Devariem 14:22-26). Zelfs al lijkt het dat er geen advies is waaraan je het zou kunnen uitgeven, is het goed te onthouden dat het geld kwam van iets dat op een heilige plaats zou moeten worden geconsumeerd. Elke dag hebben wij de keuze waar wij ons geld aan uitgeven. Wij kunnen goede doelen ondersteunen, zaken en ideeën die heiligheid en harmonie toevoegen aan de wereld, of aan die dingen die dat niet doen. Wij kunnen ons tienden-heilige-geld gebruiken voor zegeningen.